

Meer impact met een goede strategie

Simpel stappenplan voor lokale initiatieven met grote plannen

Ben jij betrokken bij een (burger)initiatief op het gebied van duurzaamheid en wil je de strategie op een eenvoudige manier in kaart brengen?

Doorloop dan ons stappenplan en maak gebruik van het voorbeeldsjabloon. Stap voor stap nemen we je mee in het proces om de strategie helder te krijgen en op overzichtelijke wijze te presenteren. Het resultaat is een figuur dat in één oogopslag alle elementen van jullie strategie toont. Dit kun je gebruiken voor bijvoorbeeld een subsidieaanvraag of om een stap naar groei en/of professionalisering te zetten.

Leeswijzer

Lees hier hoe je door de interactieve pdf navigeert. Niet elke pdf-reader ondersteunt de interactieve knoppen in deze pdf. Open deze pdf daarom in Acrobat Reader.

Strategie in kaart brengen

Het proces bestaat uit twee keer vier stappen. Je kunt erdoorheen klikken en de pijlen volgen. We raden je aan om bij *Doel* te beginnen.

Van doel naar impact

Van aannames naar benodigheden

Leeswijzer
Inleiding
Voor wie?
Wat kun je ermee?
Aan de slag
Strategie in kaart brengen
Praktijkvoorbeelden
Voorbeeldsjabloon
Colofon

Met de navigatiebalk rechts kun je door het document navigeren en klikken op de gewenste onderwerpen.

Door te klikken op de pictogrammen kun je navigeren naar de verschillende stappen in het stappenplan.

Met de *home*-knop, rechtsonder ga je terug naar het beginscherm.

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

Inleiding

Lees eerst de algemene informatie in dit interactieve stappenplan en wat je ermee kunt. Door te klikken op de knoppen, kun je door de pdf heen navigeren.

Kijk naar de praktijkvoorbeelden.

Als je denkt dat het passend is voor je organisatie, doorloop dan ons stappenplan en maak gebruik van het voorbeeldsjabloon om je eigen strategie in kaart te brengen.

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

Voor wie?

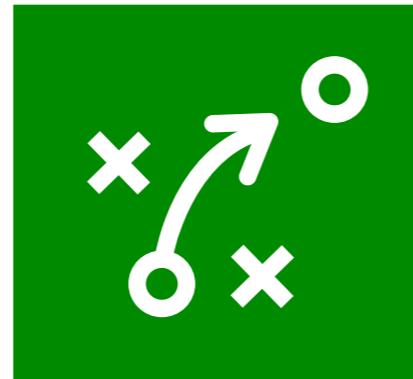
Voor lokale initiatieven met grote plannen

Dit stappenplan is voor mensen die betrokken zijn bij een lokaal (burger)initiatief op het gebied van duurzaamheid (maar kan ook breder).

Dit stappenplan is voor mensen die gezamenlijk willen bespreken hoe ze hun doel willen bereiken.

Dit stappenplan helpt je om op een eenvoudige manier jullie strategie in kaart te brengen, bijvoorbeeld voor een subsidieaanvraag.

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

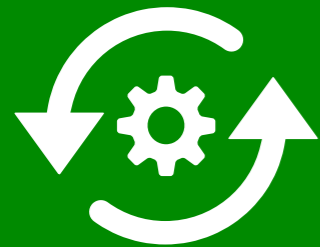
Voorbeeldsjabloon

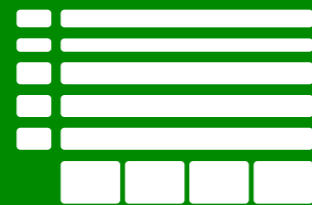
Colofon

Wat kun je ermee?

Stap voor stap nemen we je mee in het proces om aannames boven water te krijgen, jullie strategie helder te krijgen en op overzichtelijke wijze te presenteren.

Het resultaat is een figuur dat in één oogopslag alle elementen van jullie strategie toont.

Dit kun je gebruiken voor bijvoorbeeld een subsidieaanvraag of om een stap naar groei en/of professionalisering te zetten.

Het is zinvol om elk jaar kritisch naar je strategie en aannames te kijken. Hoe kan je het bereiken van je doelen versterken? Wat heb je het afgelopen jaar geleerd over wat werkt en wat niet?

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

Aan de slag

Organiseer een bijeenkomst met de mensen die bij je initiatief zijn betrokken. Zorg voor post-its, zodat je alles kunt opschrijven en makkelijk kunt schuiven.

1

Denk na over wie je echt nodig hebt om van dit initiatief een succes te maken en nodig deze mensen uit. Dit kunnen ook mensen buiten je eigen organisatie zijn.

2

Ga aan de slag met het in kaart brengen van jullie strategie. Gebruik hiervoor het voorbeeldsjabloon.

3

Presenteer na de bijeenkomst je resultaat aan drie of vier andere betrokkenen, voor hun reactie.

4

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

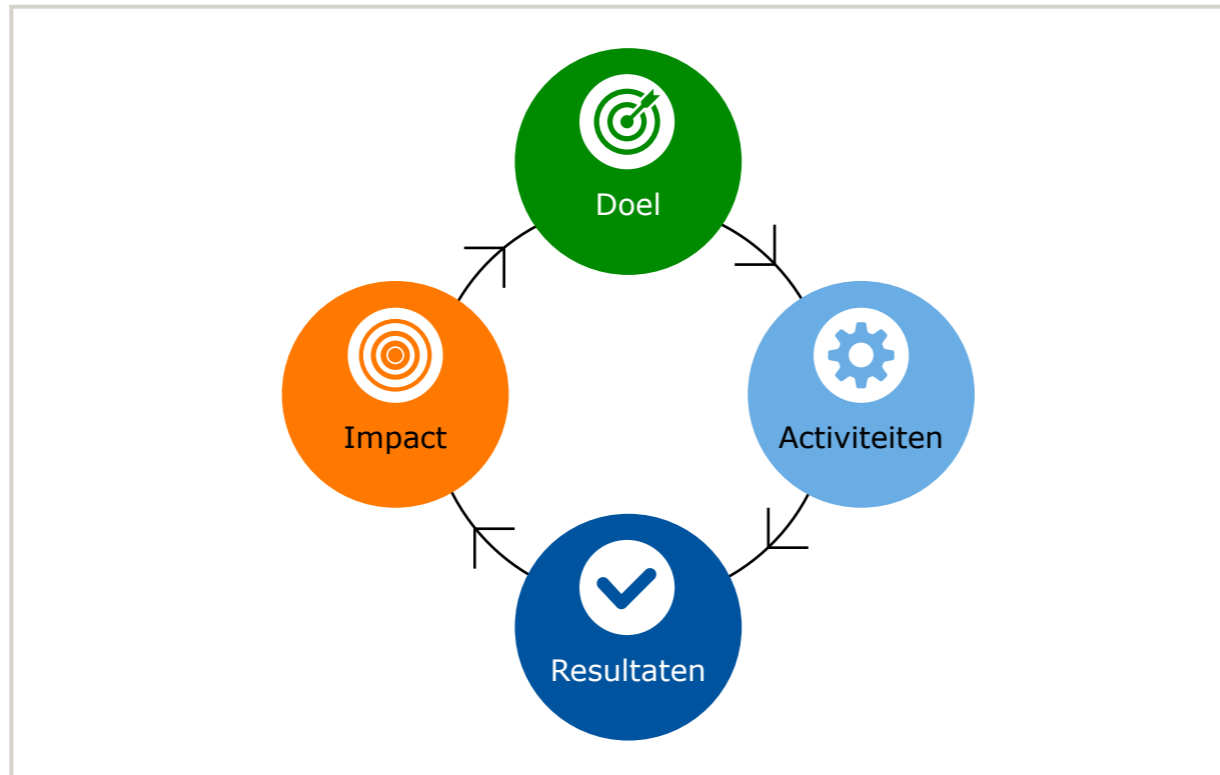

Strategie in kaart brengen

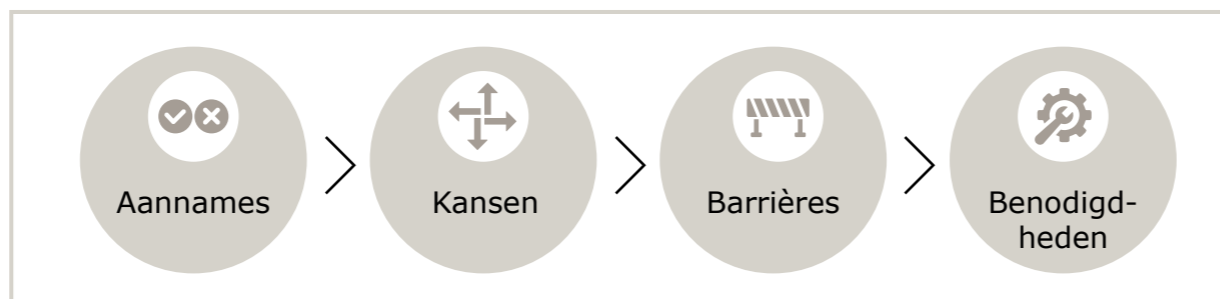

Het proces bestaat uit twee keer vier stappen. Je kunt erdoorheen klikken en de pijlen volgen. We raden je aan om bij *Doel* te beginnen.

Van doel naar impact

Van aannames naar benodigheden

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

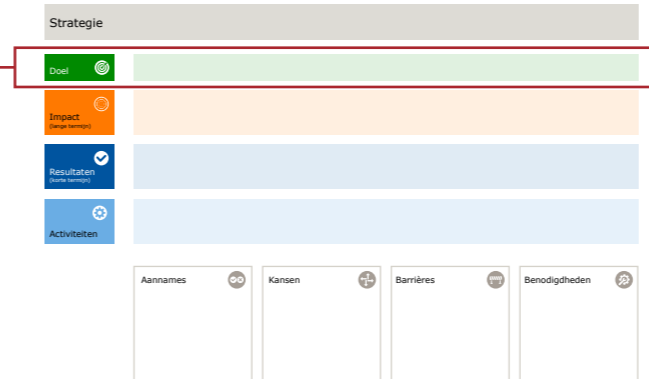
Colofon

Doel

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Start met noteren wat het uiteindelijke ('hogere') doel is van jullie organisatie.

Waarom bestaat jullie initiatief, wat wil je op de lange termijn bereiken?
Wat is jullie droom?

Het doel is een kort statement of one-liner.

Bijv. *'Beschermen en uitbreiden natuur'*, of *'Geen plastic meer in het milieu'*.

Soms kunnen er ook meerdere doelen naast elkaar bestaan.

1

Noteer je doel(en) bovenaan in het voorbeeldsjabloon.

2

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

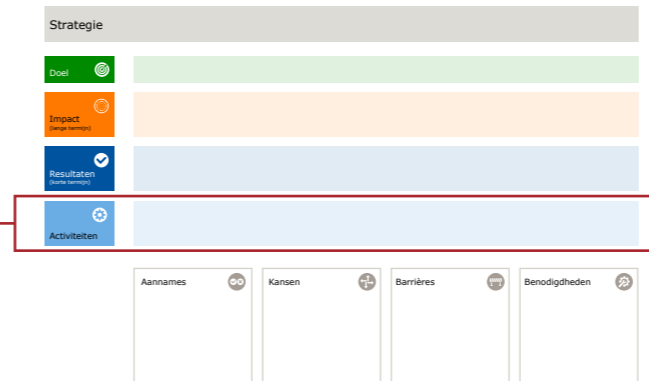

Activiteiten

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Welke activiteiten voeren jullie uit? Denk hierbij aan praktische, concrete activiteiten.

Bijv. 'Aanleg buurttuin', 'Samen plastic rapen', 'Petitie aanbieden bij gemeente'.

Vergeet activiteiten op het gebied van communicatie en beleid niet.

1

Bedenk hoe deze activiteiten bijdragen aan je doel.

2

Probeer de activiteiten in een beperkt aantal hoofdcategorieën te groeperen en bedenk daar een korte overkoepelende term voor.

Noteer deze activiteiten in het voorbeeldsjabloon.

3

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

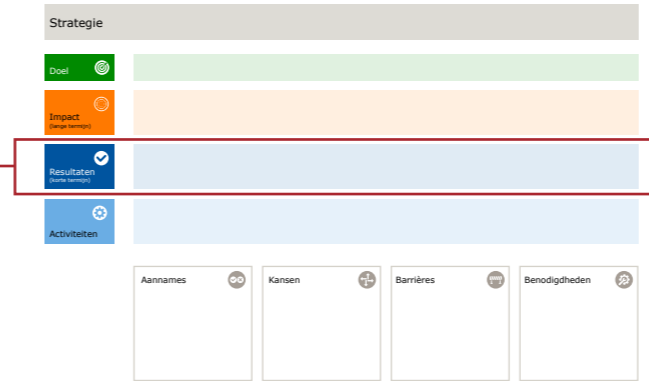
Colofon

Resultaten

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Wat zijn de resultaten op korte termijn van jullie activiteiten?

Ga per activiteit na wat het concrete resultaat is. Dit zijn resultaten die je 'ziet' gebeuren als direct resultaat van jullie activiteiten.

Bijv. *'een schone straat', 'het onderwerp staat op de agenda bij de gemeente', 'meer groen in de buurt'*.

1

Hoe dragen resultaten bij aan het doel? Zijn er ook toevallige extra resultaten?

Bijv. doel is *'behoud van natuur'* en extra resultaat is een *'socialere buurt'*.

2

Noteer de resultaten in het voorbeeldsjabloon.

Wanneer een activiteit en een resultaat bij elkaar horen, zet er dan een pijl tussen.

3

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

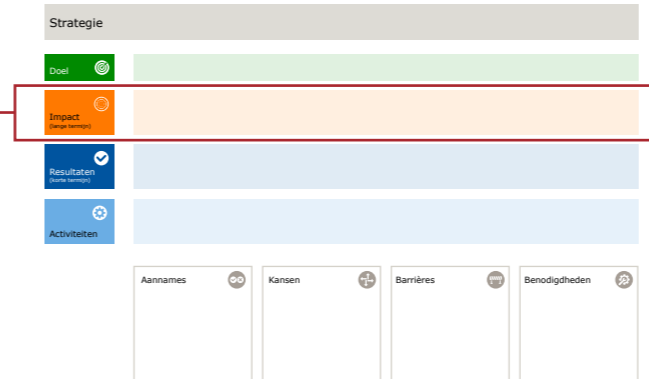
Colofon

Impact

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Wat hoop je dat er feitelijk verandert op langere termijn, mede door jullie activiteiten en resultaten?

Bijv. 'nieuw beleid van de gemeente', 'natuurvriendelijker gedrag'.

Je hebt niet alles direct in de hand. Je probeert zaken aan te zwengelen.

Schrijf op wat je hoopt dat mede door jouw activiteiten gaat gebeuren op een hoger niveau.

(Het kan helpen om hier te denken in categorieën, zoals burgers, bedrijven en overheid. Maar het hoeven geen mensen te zijn, kan bijvoorbeeld ook natuur zijn).

Noteer de impact in het voorbeeldsjabloon.

1

Wat je verwacht te bereiken, klopt dat nog met het doel dat je voor ogen had?

Zet een pijl tussen resultaat en impact die bij elkaar horen. En ook van impact naar doel(en).

2

De eerste stap is klaar! Neem even pauze. Kijk kritisch naar het geheel, ben je er tevreden mee?

Als je er tevreden mee bent, kun je verder met Aannames

3

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

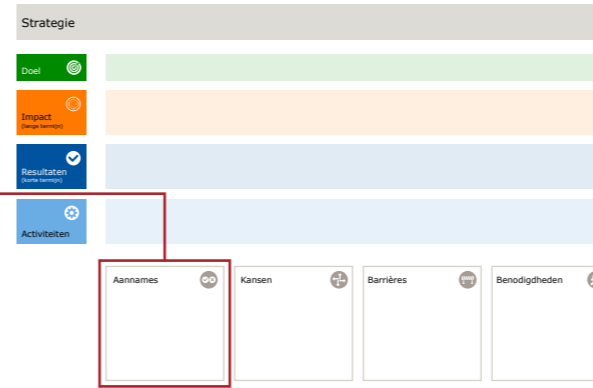
Colofon

Aannames

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Kijk naar de pijlen tussen Activiteiten, Resultaten, Impact en Doel.

1

Bedenk per pijl welke aannames je hebt gedaan.

Bijvoorbeeld dat als mensen meer contact hebben met de natuur, ze ook bewuster met de natuur omgaan.

2

Bespreek deze aannames kritisch binnen je team.

Hadden jullie allemaal hetzelfde beeld bij de pijlen? Zijn de aannames hetzelfde? Benoem verschillen en overeenkomsten.

Noteer de aannames in het voorbeeldsjabloon.

3

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

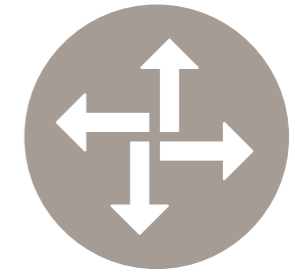
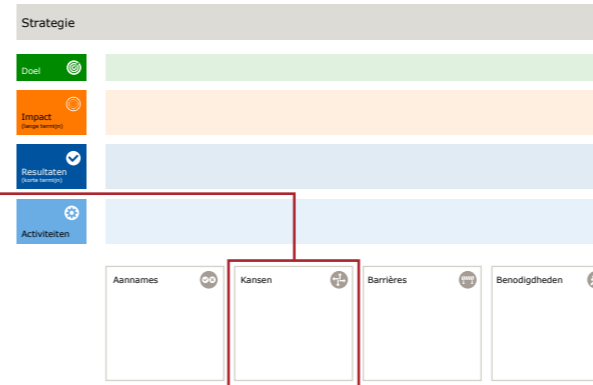

Colofon

Kansen

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Welke algemene ontwikkelingen helpen jullie initiatief?

Het gaat om dingen waar je zelf niet direct invloed op hebt. Denk bijvoorbeeld aan toegenomen media- of politieke aandacht voor het onderwerp. Dit kan grootschalig of juist lokaal zijn.

1

Kun je inspelen op deze kansen? Zo ja, hoe zou je dat kunnen doen en wie heb je daarvoor nodig?

Noteer deze kansen in het voorbeeldsjabloon.

2

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

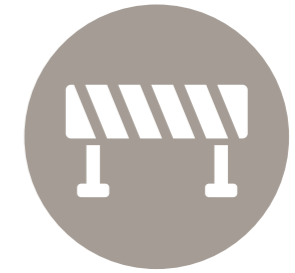
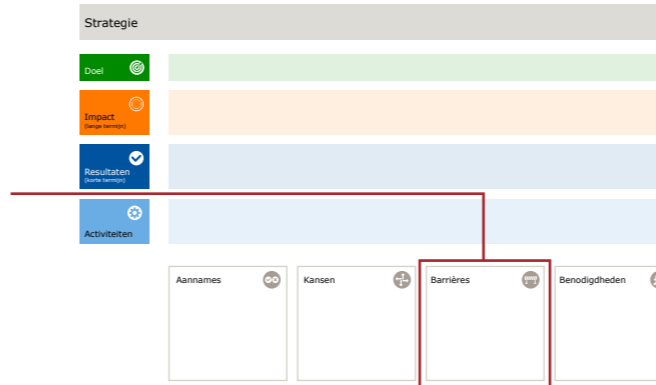
Colofon

Barrières

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Welke algemene ontwikkelingen kunnen jullie initiatief tegenwerken?

Het gaat om dingen waar je zelf geen invloed op hebt. Denk bijvoorbeeld aan afhankelijkheid van andere organisaties of conflicten.

1

Hoe denken jullie om te gaan met deze hindernissen?

Noteer deze barrières in het voorbeeldsjabloon.

2

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

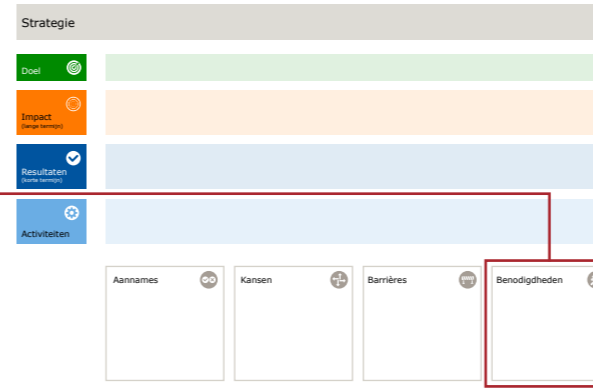
Colofon

Benodigdheden

Je bent hier in het voorbeeldsjabloon

Wat heb je nodig voor jullie activiteiten?
Maak hier een lijstje van. Denk aan geld, mankracht, bepaalde kennis, etc.
Vergeet je 'netwerk' van contacten niet. Een netwerk kun je eventueel uittekenen.

1

Noteer de benodigdheden in het voorbeeldsjabloon.

2

Je strategie is nu klaar. Gefeliciteerd! Ben je tevreden?
Bedenk dat het een levend document is dat je steeds opnieuw kunt aanpassen.

3

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

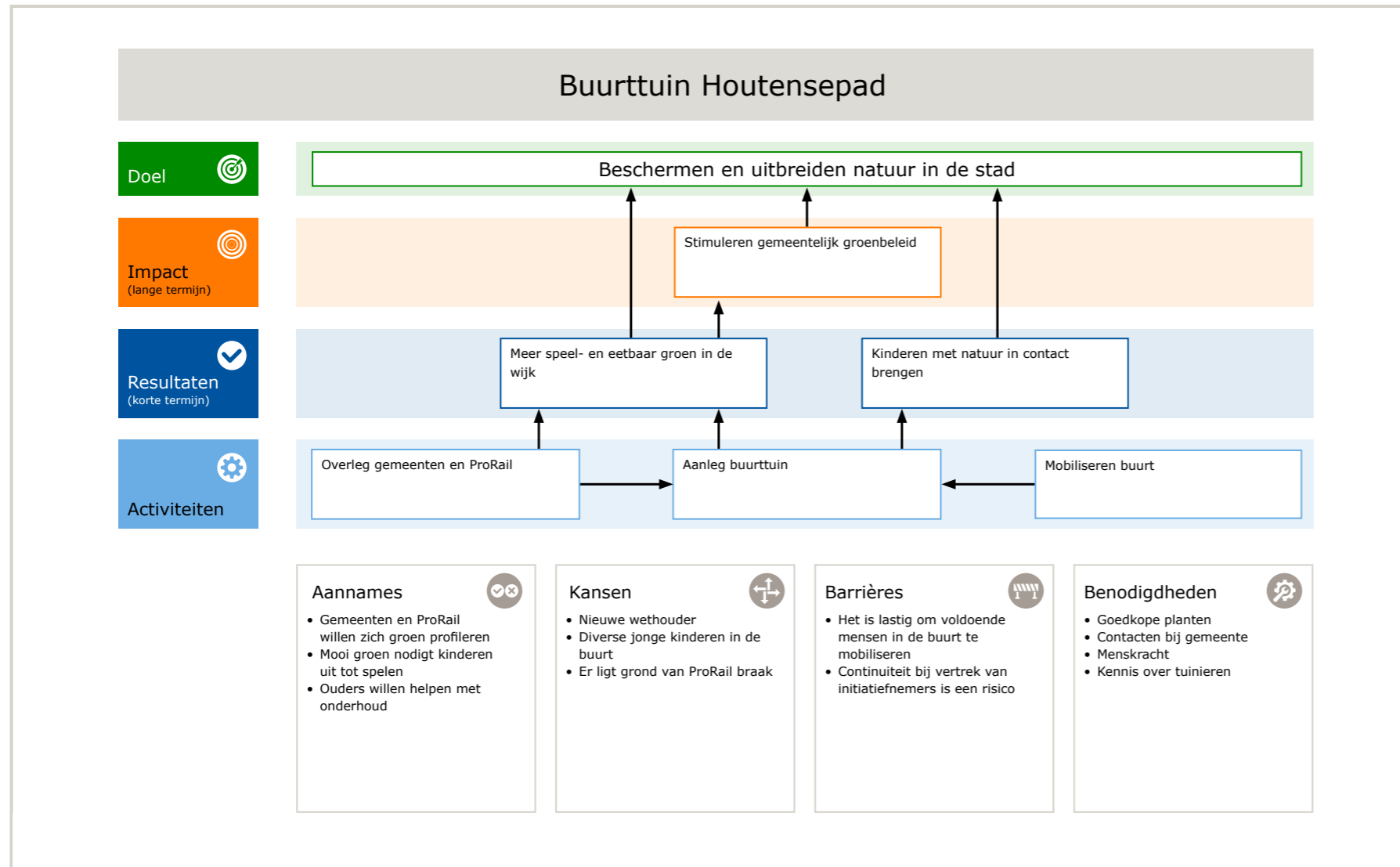

Praktijkvoorbeelden

Het stappenplan is bruikbaar voor een lokaal kleinschalig initiatief en voor een groter regionaal/landelijk initiatief. Van beide geven we een voorbeeld.

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

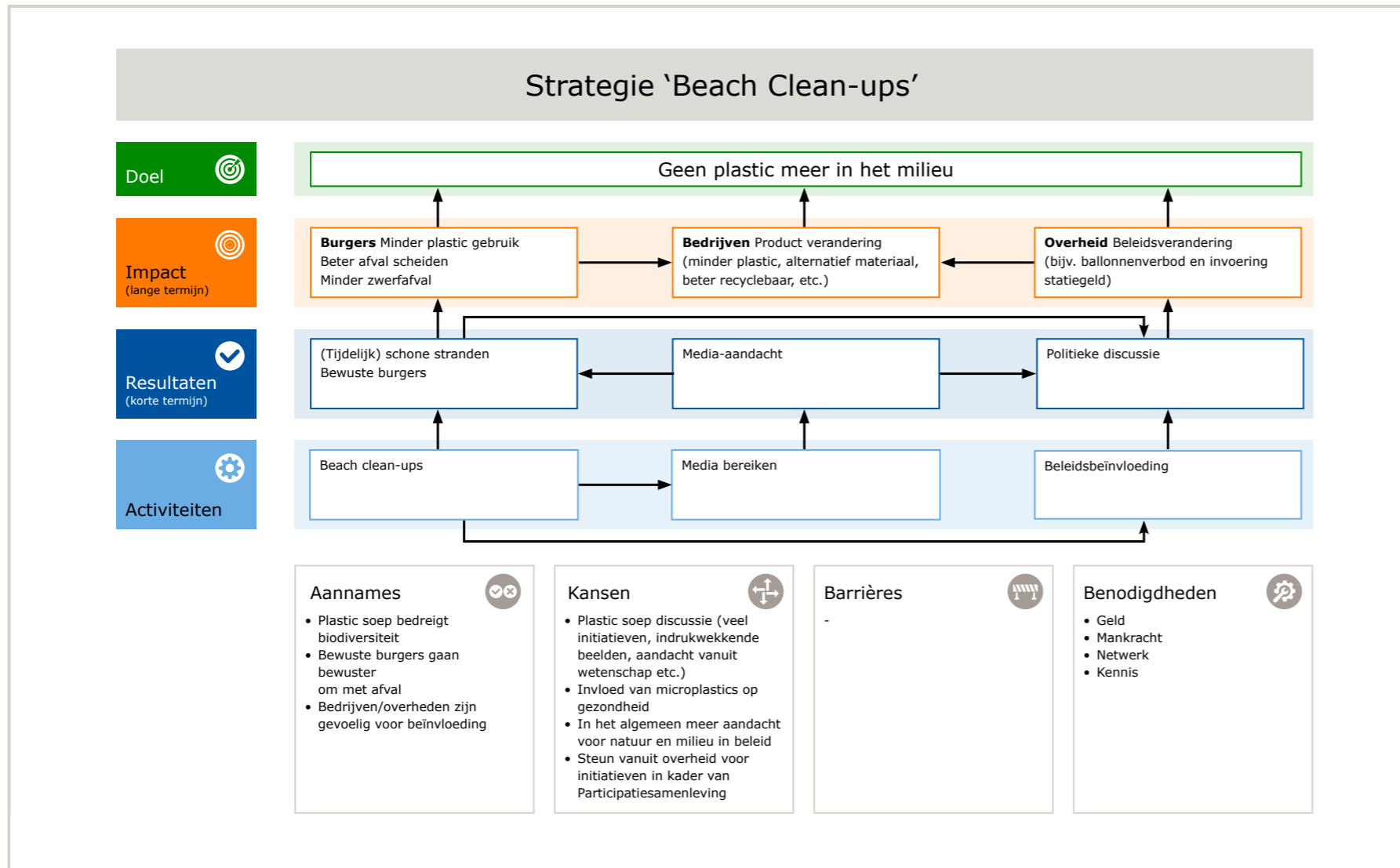
Colofon

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeld van een groter regionaal/landelijk initiatief

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

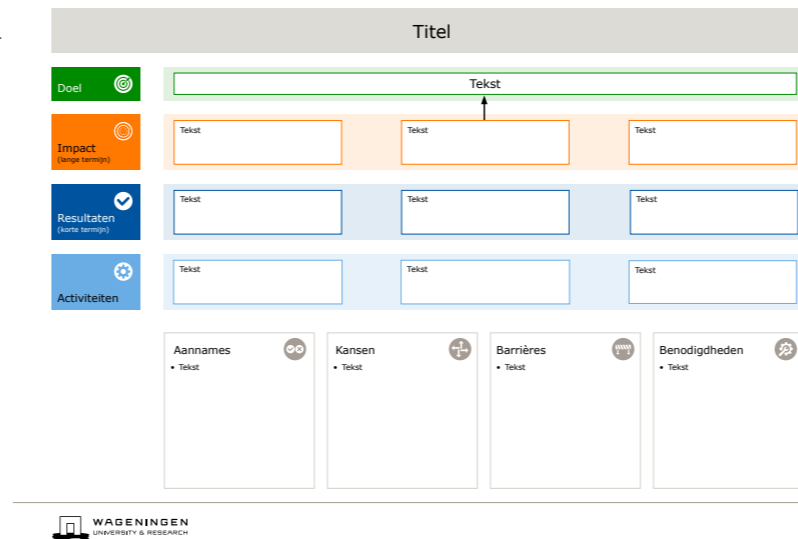
Voorbeeldsjabloon

Gebruik ons voorbeeldsjabloon om je eigen strategie te maken.

Toelichting bij voorbeeldsjabloon:

- Het aantal activiteiten, resultaten, etc. is afhankelijk van het initiatief en dus flexibel te kiezen.
- Ook het aantal kansen, benodigdheden, etc. hoeft niet precies drie te zijn.
- De pijlen kunnen anders lopen dan in het voorbeeldsjabloon.
Je kunt ze verleggen en er kunnen bijvoorbeeld ook meerdere pijlen naar een blokje lopen.
- Download hier het ppt-sjabloon van het [stappenplan](#)
- Kijk eens per jaar wat de resultaten zijn geweest van de activiteiten, of het heeft bijgedragen aan het beoogde doel en wat de impact is geweest.
Pas je strategie aan waar nodig!

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon

Colofon

Dit stappenplan is opgesteld door Wageningen University & Research (WUR) en gesubsidieerd door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De auteurs zijn erkentelijk voor de financiering via het WUR Kennisbasisprogramma: KB36 Biodiversiteit in een Natuurinclusieve Samenleving (projectnummer KB36-005-001) – dat wordt ondersteund door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Auteurs

Ingeborg Smeding, Marie-José Smits, Arjen Buijs, Nathalie Steins, Thomas Mattijssen en Noor Visser

Referenties

de Koning, S., Steins, N. A., Buijs, A. E., Smeding-Zuurendonk, I. W., Smits, M. J. W., & Mattijssen, T. J. M. (2021). *Kansen voor vergroten impact van burgerinitiatieven: Theory of Change & Tiny Forests*. Tijdschrift Milieu: Vereniging van milieuprofessionals, (2), 53-56.

Buijs, A. E., de Koning, S., Mattijssen, T. J. M., Groenendijk, P., Schadeberg, A., Smeding, I. W., Smits, M.-J., & Steins, N. A. (2021). *Burgerbetrokkenheid voor een transitie naar een natuurinclusieve samenleving: De Theory of Change van Beach Clean-up en Tiny Forest-initiatieven*. (rapportnummer 3053, Wageningen Environmental Research). Wageningen Environmental Research.

Buijs AE, Mattijssen T, Smits M, van Dam R: *Burgers voor natuur : hoe burgers bijdragen aan een transitie naar een natuurinclusieve samenleving*. KB Paper Wageningen Environmental Research; 2019.

Kellogg Foundation. 2004. *Logic Model Development Guide*. Battle Creek, MI: W.K. Kellogg Foundation.

Met dank aan

IVN (in het bijzonder Maarten Bruns), Stichting de Noordzee en Marijke Dijkshoorn.

Fotografie

R. de Bruijn_Photography / Shutterstock.com (8), Shutterstock (1, 2, 3, 7, 9, 16, 17)

Vormgeving

Wageningen University & Research, Communication Services

© 2021 Wageningen Research. Dit werk is gelicentieerd onder de *Creative Commons CC-BY-NC licentie*.

De uitgever heeft al het mogelijke gedaan om de gebruikte beelden te achterhalen. Neem contact op met de afdeling Communication Services als je naam per ongeluk is weggelaten.

Wil je weten wat Wageningen University & Research eventueel voor je zou kunnen betekenen n.a.v. deze tool? Neem dan contact met ons op via arjen.buijs@wur.nl

---

Leeswijzer

Inleiding

Voor wie?

Wat kun je ermee?

Aan de slag

Strategie in kaart brengen

Praktijkvoorbeelden

Voorbeeldsjabloon

Colofon
